

GEVANGEN IN IRAN

Maryam Rostampour &
Marziyeh Amirizadeh
met John Perry

*Een waargebeurd verhaal van hoop
vanuit de beruchte Evin-gevangenis in Teheran*

Vertaald door Martin Strengolt

Derde druk

Voorhoeve

Derde druk, november 2014

Oorspronkelijke uitgave: Tyndale Momentum, Tyndale House Publishers
Originally published in the U.S.A. under the title: Captive in Iran
© 2013 Maryam Rostampour & Marziyeh Amirizadeh

Nederlandse editie: © 2013 Uitgeverij Kok – Utrecht, met toestemming
van Tyndale House Publishers, Inc.

www.kok.nl

Omslagontwerp Garage BNO

Opmaak ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 297 2382 4

ISBN e-book 978 90 297 2204 9

NUR 402

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

MAAK JE GEEN ZORGEN

Maryam

Het huis was leeg toen ik thuiskwam van de tandarts. Mijn kaak klopte als een gek. Ik wilde net een glas water inschenken om een pijnstiller in te nemen, toen de telefoon ging. Het was mijn zus Shirin.

‘Wat ben ik blij dat ik je thuis tref’, zei ze met een samengeknepen stem. ‘Ik heb vannacht over je gedroomd, en het was vreselijk. Ik droomde dat je verdwenen was. Ik hoorde een stem die zei dat je op een donkere, afschuwelijke plek terecht zou komen, waar je erg bang zou zijn. Opeens ging de hemel boven je hoofd open en werd je er aan je haren uit getrokken. Je kwam in een prachtig groen landschap terecht. Daarna zei de stem: “Dit is wat er met je zus gebeurt”.’

‘Het is vast niets’, zei ik luchtig. ‘Laat je niet gek maken door een droom. Alles gaat prima. Met Nieuwjaar gaan Marziyeh en ik twee weken op vakantie, en we praten wel weer verder als we onderweg zijn.’

Marziyeh en ik zouden inderdaad op reis gaan, maar niet op vakantie. Dat was alleen wat we voor hun eigen veiligheid tegen onze vrienden en familie zeiden. In feite waren we van plan naar verschillende andere steden in Iran te gaan om er nieuwe testamenten uit te delen.

Eerlijk gezegd zat Shirins droom me meer dwars dan ik wilde toegeven. Ik had zelf namelijk vlak daarvoor ook een droom gehad die mij verontrustte. In die droom stond ik met Marziyeh op een heuvel met een groep jongens en meisjes. Een oude man die licht uitstraalde sprak een profetie over ons uit. Hij keek naar Marziyeh en mij, en zei: ‘Jullie twee zullen vastgezet worden.’

Met onze reis in het verschiet en twee van dergelijke dromen vlak na elkaar voelde ik me behoorlijk ongerust.

Wat God gepland heeft, dat zal zeker gebeuren, wat het ook is.

Ik lag op de bank te dommelen toen de deurbel ging. In de hal hoorde ik Marziyehs stem, en nog een paar andere stemmen die ik niet kende.

Dat is vreemd. Waarom komt ze niet gewoon binnen? Misschien is ze haar sleutel vergeten.

Door het kijkgaatje zag ik Marziyeh staan met een andere jonge vrouw in islamitische kledij, en twee jongemannen.

‘Doe open’, zei de jonge vrouw.

Mijn mond deed pijn, en ik was versuft van de medicijnen. Ik had wat tijd nodig om na te denken.

‘Wacht! Ik moet me eerst omkleden’, zei ik door de deur heen. Als een man die geen familie is in het appartement kwam, eiste de islamitische wet dat ik mij naar de strenge voorschriften in de Koran zou kleden.

‘Geen zorgen’, antwoordde de vrouw. ‘Ik kom alleen binnen. De rest blijft buiten.’

Toen ik de deur opendeed, drong de vrouw zich meteen langs mij naar binnen, en liep met me mee naar mijn kamer om passende kleding aan te doen. Toen we weer in de woonkamer kwamen, zat Marziyeh met een hoofddoek om op de bank. De twee jongemannen waren ons appartement aan het doorzoeken. Ik keek geschokt toe hoe ze systematisch alle hoeken van de kamer overhoop haalden. Lades en kasten gooiden ze leeg. Ze trokken al onze boeken en cd’s uit de kast. Ze keken zelfs in de kast met eten in de keuken.

Natuurlijk hadden ze geen huiszoekingsbevel of een ander papier waarop hun opdracht stond. Dit waren *basiji*, leden van de Revolutinaire Garde, en ze konden doen wat ze maar wilden, ook zonder toestemming. Net als de meeste *basiji* waren deze twee jonge, arrogante bullebakken van rond de twintig, gekleed in de rommelige kleding waarmee ze hun semiofficiële status uitdrukten. De Basij hield het midden tussen een militie van de overheid en het gewone tuig van de straat. Omdat ze niet wilden opvallen droegen ze geen uniform. Deze twee droegen zelfs geen *chafiyeh*, de zwart-wit geblokte sjaal die

sommige *basiji* omhadden als teken van hun trouw aan de hoogste leider van Iran, ayatollah Ali Khamenei. Hun kleren waren al net zo vies als zichzelf.

Met Marziyeh woonde ik al een jaar in een eenvoudig appartement ten noorden van het centrum van Teheran. Het bevond zich in een rustige flat op een heuvel en had een open haard in de woonkamer, witte muren, donkerrode gordijnen en moderne meubels met een opvallende, donkeroranje stof en grote bolle kussens. De ramen in de slaapkamers keken uit op het prachtige Darkehgebergte, wat een populaire bestemming voor bergbeklimmers is. Vanaf het balkon bij de keuken hadden we uitzicht op de straat beneden en op de sombere, hoge muren van een gevangenis die vlak bij onze flat stond.

In dit appartement woonden we, maar tegelijk was het de ontmoetingsplek van een geheime kerkgemeenschap van jonge mensen en verschillende anderen die gevangenschap of zelfs de dood riskeerden, omdat ze samen met ons Jezus Christus aanbaden, wat bij de wet verboden was. In onze slaapkamers hadden we een rijtje opgeklapte plastic stoelen en een voorraad nieuwe testamenten en andere christelijke literatuur. Vanuit deze thuisbasis verspreidden we zo onopvallend mogelijk het evangelie van Jezus in deze stad die krioelde van de meer dan zeven miljoen inwoners. En nu waren deze vreemden hier zomaar binnengekomen om ons te commanderen.

‘Ga op de bank zitten’, snauwde een van de *basiji*. ‘En stil. Niet met elkaar praten!’

Hij was slungelachtig en nerveus, meer een jongen nog dan een man, met zware wenkbrauwen, een dikke bos zwart haar en een dunne, donzige baard. Hij moet zich gesterkt gevoeld hebben door zijn positie en door de islamitische wet (waarin vrouwen vanaf hun negende aan het gezag van mannen onderworpen zijn, de leeftijd vanaf welke ze als huwbaar beschouwd worden), want zijn hele houding straalde uit dat we maar beter konden meewerken en onze mond houden.

De andere *basiji* (die ouder en langer was, en een lichte huid en groene ogen had) leek de leiding te hebben, en hij nam een meer toeschietelijke houding aan. ‘Maak je geen zorgen, dames’, zei hij. ‘Blijf gewoon rustig zitten.’

Hoewel de twee mannen de leiding hadden, moesten ze, omdat ze geen familie waren, volgens de islamitische wet door een vrouw be-

geleid worden om ons huis binnen te mogen komen. De jonge vrouw droeg een chador, de lange, ruim zittende, lichtgewicht jurk die een islamitische vrouw in het openbaar en in de aanwezigheid van mannen die geen familie van haar zijn moet dragen. Daaronder droeg ze een groen uniform. Misschien was ze politieagente.

Toen de *basiji* ons appartement doorzochten, zagen Marziyeh en ik gelukkig de kans om onze mobieltjes ergens te verstoppen. Door onze adresboeken, berichtjes en foto's konden vrienden die daarin stonden in gevaar komen. Op onze computer stonden foto's van onze zendingsreizen naar India en Zuid-Korea. Helaas had ik de tv niet uitgezet voordat ze ons huis waren binnengedrongen. Onze tv was illegaal, omdat hij ingesteld stond op een satellietzender die niet door de censuur was goedgekeurd en dus een bedreiging vormde voor de zuivere islamitische staat.

Marziyeh

De minuten werden een uur en nog langer. De jonge politievrouw hield ons scherp in de gaten terwijl de twee mannen onze spullen in dozen gooiden die in de woonkamer stonden. Ze hadden honderden cd's met christelijke onderwerpen en nieuwe testamenten in het Farsi (de taal die in Iran gesproken wordt) gevonden. Op de deur van de koelkast hadden ze christelijke spreuken aangetroffen.

'Ben je christen geworden?' vroeg de oudere *basiji*, die Mohammadi bleek te heten, aan Maryam.

'Ja', luidde haar antwoord. Ze klonk sterk en zeker van zichzelf. 'Ik ben al elf jaar christen.'

Hij wendde zich tot mij. 'Waarom ben je christen geworden? Wat heeft onze imam Hoessein jou ooit misdaan?' vroeg hij scherp. Imam Hoessein was een van de islamitische religieuze leiders.

'Ik ben christen geworden omdat ik Jezus ontmoet heb', legde ik uit. 'Ik heb me niet van wat dan ook afgekeerd. Ik ben Jezus gaan volgen, omdat Hij in mijn hart kwam en mij tot Zich riep.'

'Dus je hebt Jezus ontmoet?' vroeg Mohammadi sarcastisch. 'Hoe zag hij eruit? Was hij blond of donker? Had hij ook een baard?'

Hierop gaf ik geen antwoord. Terwijl ik moest toezien hoe ons appartement systematisch gesloopt werd, herinnerde ik mij de dromen die ik een paar keer gehad had, die zeiden dat ik eens strijdend voor

mijn geloof in de gevangenis zou terechtkomen. Over deze voor-spelling (zoals ik het opgevat had) dat ik op een dag achter de tralies zou belanden had ik alleen aan Maryam en een of twee andere vrienden verteld. ‘Schrikt het idee van de gevangenis je niet af?’ hadden ze me gevraagd. ‘Ben je er niet bang voor dat je gemarteld of verkracht wordt?’ Mijn antwoord luidde steevast: ‘God is mijn Vader, en Hij zal nooit toelaten dat mij dergelijke afschuwelijke dingen overkomen. Als Hij dat wel doet, dan is het om zijn wil op een voor mij onbegrijpelijke manier te vervullen. Het is een groot mysterie, maar ik zal altijd op de Heer blijven vertrouwen.’

Het was nu al na zessen in de avond, en de *basiji* waren al meer dan twee uur bezig geweest ons appartement overhoop te halen. Nadat we toestemming gevraagd hadden om van de bank op te staan, haalden Maryam en ik de nieuwe testamenten en cd’s die ze over het hoofd gezien hadden. We hielpen hen zelfs met tellen: 190 nieuwe testamenten en 500 cd’s.

Maryam weigerde zich te laten intimideren, en zei: ‘Deze moeten jullie wel allemaal teruggeven!’

‘Je krijgt ze vast wel terug’, zei Mohammadi, maar zonder al te veel overtuiging.

Maryam pakte een nieuwe testament en gaf die aan hem. ‘Neem er maar één. Het is goed om die te lezen.’

‘Heb ik al gedaan’, antwoordde hij beslist. ‘Maar ik heb de ware, echte versie gelezen, niet een van deze verdraaide exemplaren.’

Hij bedoelde waarschijnlijk dat hij het zogeheten Evangelie van Barnabas gelezen had, een valse versie van de Schrift die in de achttiende eeuw in het Farsi gepubliceerd is. Daarin wordt Jezus niet als de Zoon van God en Redder van de wereld geportretteerd, maar als een lagere profeet, precies zoals de Koran Hem weergeeft. Veel moslims denken dat dit een christelijk evangelie is, omdat ze nooit de kans hebben gehad om het echte te lezen.

Hij wist van geen ophouden en hield nog een boek omhoog: de *Belijdenissen van Augustinus*. ‘Wat moet je met dit boek?’ vroeg hij.

‘Dat kun je overal in de boekwinkels kopen’, antwoordde ik. ‘Het leek ons wel interessant.’

Mohammadi bleef tussen onze boeken neuzen, en opeens vroeg ik me af of hij eigenlijk wel kon lezen. Als hij dat kon, dan wist hij duidelijk niet veel van boeken af. Wat dat betreft was hij een mooi voor-

beeld van de bekrompen mensen die vrijwel geen opleiding hadden, van wie de regering er duizenden in dienst had. In ieder geval wist hij het verschil niet tussen christelijke en niet-christelijke boeken. En hij herkende een paar cd's die we van een van de populairste groepen van het land hadden niet.

'Het lijkt alsof de Heer overal in dit huis aanwezig is', zei Moham-madi na een tijdje.

'Iets anders dan de Heer zul je hier niet tegenkomen', zei ik, 'omdat de Heer ons hele leven is.'

Het was een gevaarlijke situatie. Deze mensen hadden zonder huis-zoekingsbevel ons appartement doorzocht. Nu zouden ze ons waar-schijnlijk zonder aanklacht arresteren. Technisch gesproken is het niet illegaal om in Iran christen te zijn. In de praktijk echter konden po-litiemensen, leden van de Revolutionaire Garde, rechters en iedere andere gezagsdrager in het land de wet naar eigen inzicht interprete-ren zonder er aan wie dan ook rekenschap van te hoeven afleggen. Deze twee jongens en de jonge vrouw die met hen meegekomen was konden ons beschuldigen van wat ze maar wilden, of ons zonder welke beschuldiging dan ook vastzetten. En het was weliswaar niet tegen de wet om christen te zijn, maar om je van de islam naar een ander geloof te bekeren en om dat geloof te verspreiden, dat waren zaken die als afval van het geloof beschouwd werden, en als misdrij-ven waarop de doodstraf stond.

Hoewel Maryam en ik allebei in een islamitisch gezin waren op-gegroeid, en islamitische namen droegen, hadden we als kind of jongvolwassene de islam nooit werkelijk aanvaard. Voor ons idee hadden we ons nooit van de islam 'bekeerd' omdat we überhaupt nooit echt in de islam geloofd hadden. We hadden elkaar ontmoet tijdens een evangelische conferentie in Turkije en hadden besloten samen te werken. De laatste drie jaar hadden we in Teheran op on-opvallende wijze het evangelie gedeeld met iedereen die er belang-stelling voor had. Twee jaar daarvan hadden we een grote kaart van Teheran aan de muur hangen, waarop we de stad in wijken hadden verdeeld. 's Avonds van acht uur tot middernacht waren we eropuit getrokken om elke keer één wijk op te zoeken. We deelden nieuwe testamenten uit in de cafés, gaven ze aan taxichauffeurs, lieten ze in taxi's, koffiehuisen en brievenbussen achter. Als we met een wijk klaar waren, zetten we er op de kaart een kruis door. In drie jaar tijd

hadden we zo ongeveer twintigduizend nieuwe testamenten uitgedeeld.

We reisden ook buiten Teheran om bijbels naar andere steden te brengen. We hebben zelfs een paar nieuwe testamenten in de moskee van Qom achtergelaten, wat de heiligste plek van de islam in Iran is. Het is christenen niet eens toegestaan daar naar binnen te gaan! Maar waar kon je de waarheid van Jezus Christus beter aan de mensen doorgeven dan juist daar. In de loop van de tijd hadden we geleerd om voorzichtig te zijn en waar we ook kwamen op Gods bescherming te vertrouwen.

Desondanks hadden we kennelijk de achterdocht van de autoriteiten opgewekt. We waren niet van plan ons geloof te loochenen of weg te stoppen, maar nu de regering ons in de gaten had zou het een hele uitdaging zijn om trouw aan Jezus te blijven en tegelijkertijd ons werk voort te zetten zonder gepakt te worden.

Deze herinneringen en gedachten spookten door mijn hoofd terwijl ik samen met Maryam de *basiji* hielp alles wat ze mee wilden nemen bij elkaar te zoeken: nieuwe testamenten, onze privéaanteekeningen, persoonlijke bezittingen, identiteitspapieren en zo meer. Ze bevalen ons met hen mee te komen, al stonden ze ons niet toe om extra kleren of andere dingen mee te nemen. We hadden er geen flauw idee van waar ze ons mee naartoe namen of wanneer we ons huis terug zouden zien.

‘Moeten we winterkleren of zomerkleren meenemen?’ vroeg Maryam in een poging om de sfeer wat minder zwaar te maken. Er kwam geen antwoord.

De vrouw bracht ons naar een kleine, smoezelige witte auto en ging op de achterbank tussen ons in zitten. De mannen waren ons gevolgd met de dozen die vol met onze spullen zaten. Het was aan het schemeren en het begon al koud te worden. In de straat waarin onze flat stond was het rustig, maar toen we door de buurt reden werd het drukker. Er waren heel wat mensen op straat om inkopen voor de feestdagen te doen. Het Iraanse Nieuwjaar was al over twee weken. Auto's verdrongen zich op de smalle straten, en de trottoirs waren afgeladen vol met voetgangers.

We reden langs de muur van de gevangenis die we vanuit onze keuken konden zien. Dat was de beruchte Evin-gevangenis, die in de tijd van de sjah gebouwd was om met tegenstanders van het regime

af te rekenen. Sinds de afzetting van de sjah in 1979 werd Evin gebruikt voor politieke gevangenen, en voor de eenzame opsluiting en marteling van mensen die als vijanden van de islamitische staat gezien werden. We kwamen vrijwel dagelijks langs de hoge rode muren van de gevangenis. Ook hadden we ons al vaak afgevraagd wie daar gevangen zaten en wat voor een leven ze hadden. Misschien zouden we er nu snel achter komen.

We stopten ten slotte voor het politiebureau in Gisha, een nabijgelegen wijk. Het was een bakstenen gebouw van drie verdiepingen, waar de hele dag door mensen in- en uitliepen die documenten voor hun motorvoertuig nodig hadden. Zoals altijd was het bij de hoofdingang erg druk. Maar daar brachten de *basiji* ons niet naartoe. We moesten uitstappen en ze namen ons mee naar een rustig steegje achter het gebouw waar niemand ons kon zien en waar de toegang extra zwaar bewaakt werd. Het was de ingang van 'hoofdkwartier twee', de vestigingsplaats van de geheime dienst, die zich met misdaden tegen de staat bezighield.

Onze ongelofelijke, angstige reis was die ochtend vroeg al begonnen. Het was 5 maart 2009. Maryam en ik maakten ons klaar om elk onze eigen dingen te gaan doen, toen ik een nogal mysterieus telefoontje kreeg. Een beleefde stem aan de andere kant van de lijn vertelde dat er een probleem was met de registratie van mijn auto, en vroeg of ik vóór twee uur naar het politiebureau van Gisha wilde komen om het op te helderen. Ik belde snel naar de vorige eigenaar van de auto, maar die nam de telefoon niet op. Daarna belde ik een bevriende advocaat. Hem vroeg ik of ik mij zorgen moest maken.

'Ik denk het niet', zo probeerde hij me gerust te stellen. 'Dit soort problemen komt zo vaak voor. Maak je maar geen zorgen.'

Ondanks wat hij zei moest ik toch denken aan iets dat een paar dagen eerder gebeurd was toen ik mijn paspoort verlengde. Op een van de formulieren moest ik aangeven wat mijn godsdienst was, en ik had het vakje 'christelijk' aangevinkt. Toen ik aan de beurt was bij de balie reageerde de ambtenaar verontwaardigd.

'Hoe kan dat nou?' vroeg hij. 'Je hebt een islamitische naam. Je ouders zijn moslim. Hoe kun jij nou christen zijn?'

'Voor de Heer is alles mogelijk', zei ik. De ambtenaar keek me streng aan, maar zei verder niets.

Ik moest dus aan dat gesprekje denken toen ik op pad ging. Ik deed wat boodschappen en zocht mijn zus Elena op, voordat ik om ongeveer half twaalf naar het politiebureau ging. Daar werd ik bij de deur tegengehouden door een bewaker.

‘Waarvoor kom je?’ vroeg hij.

‘Ik ben gebeld omdat er iets zou zijn met de registratie van mijn auto’, legde ik hem uit.

‘Je moet hier niet komen als je zo gekleed bent.’

Ik had mij heel bescheiden gekleed. Mijn haar was bedekt, zoals het hoorde wanneer ik in het openbaar was, maar ik droeg geen islamitische *chador* omdat ik geen moslim ben.

‘Maar ik heb mijn hoofd bedekt’, zei ik.

‘Ik heb gezegd wat ik te zeggen heb’, antwoordde de deurwachter. ‘Verder moet je het zelf maar weten. Maar als je hier zo naar binnengaat, dan zul je genegeerd worden en zal niemand je te woord staan.’

Ik wilde heel graag het raadsel van mijn autopapieren tot op de bodem uitzoeken, dus ik ging terug naar ons appartement om mij om te kleden. Toen ik daarna bij het politiebureau terugkwam, was het kantoor waar ik moest zijn gesloten voor de lunch en voor een van de dagelijkse oproepen tot gebed die de islamitische wet voorschrijft.

Aan de bewaker legde ik uit dat mij gevraagd was vóór twee uur op het politiebureau te komen. Hij hield vol dat het loket gesloten was en dat niemand me op dat moment te woord kon staan. Na een paar minuten discussiëren wist ik hem er eindelijk van te overtuigen om mij binnen te laten. Eenmaal binnen vertelde ik aan de receptionist over het telefoontje dat ik gekregen had.

‘Dat kan niet kloppen’, verklaarde hij. ‘Ik denk niet wat wij je gebeld hebben. Je zult je wel vergissen.’ Hij gaf me een briefje met een adres erop. ‘Probeer het hier maar.’

Op dat moment liep er een gezette man van middelbare leeftijd in een politie-uniform langs. ‘Ik ben meneer Haghghat’, zei hij vriendelijk. (*Haghghat* betekent ‘waarheid’ in het Farsi. Politie mensen, rechters en anderen die in dienst van de Iraanse regering zijn, gebruiken vaak een pseudoniem. De naam van deze man zou al snel behoorlijk ironisch blijken te zijn.) ‘Ik denk dat ik je wel kan helpen’, zei hij. ‘Loop maar met me mee.’

Hij ging voor me uit door een hal, tot we bij een bijna lege kamer

kwamen. Achter een tafel zat een forse man met een groot, hoekig gezicht te wachten. Donkere stoppels sierden zijn gezicht, en zijn git-zwarte, diepliggende ogen leken te klein voor zijn hoofd. In zijn voorhoofd zaten diepe rimpels waardoor het leek of hij constant boos keek.

Tot mijn verrassing glimlachte hij en zei: 'Je bent op de juiste plek. Ik ben het die je vanochtend gebeld heeft. Ik ben meneer Rasti.' (*Rasti* betekent ook 'waarheid' in het Farsi.) 'Ga zitten', zei hij. Meneer Haghighat verliet de kamer en deed de deur dicht. Ik bleef alleen achter met meneer Rasti.

'Je papieren, alsjeblieft', zei hij.

Ik gaf hem mijn identificatiepas, mijn rijbewijs en mijn autopapieren. Hij bekeek ze een hele tijd, waarna hij me zonder op te kijken allemaal vragen begon te stellen.

'Ben je getrouwd?'

'Nee.'

'Woon je op jezelf of bij je ouders?'

'Ik woon samen met een vriendin.'

Hij vroeg naar mijn adres, en nog wat andere persoonlijke details. Daarna was het weer een tijdje stil.

'Ben je christen?'

Aha! Daar ging het dus al die tijd om. Het had niets met mijn auto te maken. Ik moest hier verschijnen vanwege de vermelding in mijn paspoort. 'Ja, ik ben al elf jaar christen. Waarom vraagt u me dat juist nu?'

'Heb je de Bijbel gelezen?'

'Natuurlijk. Ik ben christen en lees de Bijbel. Ik heb een bijbel. Is dat een probleem?'

Meneer Rasti gaf geen antwoord. In plaats daarvan vroeg hij me of ik op een bepaalde datum in een zeker restaurant was geweest. Dat was een populair restaurant, waar de gasten op een traditionele manier bediend worden. Ze liggen aan op kussens, aan tafels die op een lage verhoging staan. Ook het eten en de muziek zijn er traditioneel. De zaak zat altijd vol jonge mensen, en werd voortdurend in de gaten gehouden door mensen van de geheime politie in burger.

'Dat weet ik niet meer', antwoordde ik. 'Ik weet niet eens meer wat ik gisteren gegeten heb. Ik geloof dat ik dat restaurant wel ken, maar ik weet niet of ik er op die datum geweest ben of niet.'

Eindelijk keek meneer Rasti op. Hij keek me doordringend aan.

‘Onze veiligheidsmensen hebben gezien dat jij met je vriendin vorige maand in dat restaurant geweest bent en daar bijbels uitgedeeld hebt. Ze hebben het nummerbord van je auto opgeschreven, en nu hebben we je gevonden. Heb je in dat restaurant bijbels uitgedeeld?’

‘Ik ben christen’, zei ik weer. ‘Ik geloof in de Bijbel. Als iemand me daarover een vraag stelt, dan geef ik antwoord. Als iemand mij om een bijbel vraagt, dan geef ik die. Het zou kunnen dat ik iemand in dat restaurant een nieuw testament gegeven heb. Is dat een probleem?’

Opeens sloegen de stemming en de gezichtsuitdrukking van meneer Rasti totaal om. Hij sprong op en schreeuwde met een getergd gezicht: ‘Ja, dat is een probleem! Wacht! Laat onmiddellijk twee vrouwelijke agentes hier komen!’

Even schrok ik van deze plotselinge omslag van de sfeer in de kamer. Maar toen herinnerde ik me de belofte die ik jaren ervoor aan de Heer had gedaan: *Ik zal U nooit verloochenen. Ik vertrouw erop dat U altijd bij me zult zijn, en mijn angst kunt overwinnen.*

Twee vrouwen gekleed in een chador en met lange sluiers kwamen de kamer binnengerend. ‘Je staat onder arrest’, zei meneer Rasti, terwijl een van de vrouwen mij handboeien omdeed. Hij verliet de kamer en keerde even later met twee andere mannen terug. De ene was jong en slungelachtig, de andere iets ouder, met een lichte huid.

‘We hebben opdracht om je appartement te doorzoeken’, verklaarde meneer Rasti. ‘Deze twee mannen zullen dat doen. Jij gaat met ze mee. En je huisgenoot, waar is die nu?’

‘Ze zit bij de tandarts’, zei ik.

‘Zit ze bij de tandarts, of is ze ergens bijbels aan het uitdelen?’ vroeg meneer Rasti met een valse grijns.

Met de handboeien nog om werd ik in een kleine witte politieauto geduwd. Ook de twee jongemannen en een jonge vrouw die Zahra heette namen plaats. Met een hooghartige glimlach keek ze me aan. Terwijl we naar ons appartement reden, leunde ik naar Zahra en fluisterde: ‘Ik ben christen. Jullie hebben mij alleen om mijn geloof in de boeien geslagen. Het is mij een eer om Jezus zo te mogen dienen, en ik wil graag dat je weet dat ik niet boos op je ben om wat jullie gedaan hebben.’ De glimlach verdween van haar gezicht, en tijdens de rest van de rit keek ze me niet meer aan.

Maryam

Voordat ik die ochtend naar de tandarts ging, had ik eerst boodschappen gedaan voor het Nieuwjaarsfeest dat voor de deur stond. Het was gigantisch druk en ik kwam nauwelijks vooruit. In de etalages lagen de spullen hoog opgestapeld. Sommige dingen waren alleen rond Nieuwjaar verkrijgbaar, zoals gekleurde eieren.

Terwijl ik mijn weg door de menigte heen zocht, dacht ik: *Als ik klaar ben bij de tandarts koop ik misschien wel een paar traditionele goudvissen. Die horen bij Nieuwjaar. Dan koop ik een rode voor Marziyeh en een zwarte voor mezelf.*

Ik had die ochtend Marziyehs telefoongesprek over de autopapieren gehoord, en haar gesprek met de bevriende advocaat die ze om advies had gebeld. Het verhaal van de auto had nogal verdacht geklonken, en de bezorgdheid knaagde aan me. Maar ik bedacht ook: *Wat God ook voor plan met ons leven heeft om zijn wil uit te voeren, dat gebeurt toch wel. Niemand, geen enkel regime kan daar iets aan veranderen.*

Ik zat een half uur in de stoel bij de tandarts, waarna ik een vervolgspraak maakte voor een paar dagen later. Ik maakte mij nog steeds zorgen over Marziyeh en het mysterieuze telefoontje, en besloot haar op haar mobiel te bellen.

‘Ik ben thuis’, zei ze, ‘maar alleen om mij om te kleden zodat ik op het politiebureau geholpen zal worden.’

‘Blijf thuis tot ik er ben’, antwoordde ik. ‘Er klopt iets niet aan dit verhaal. Ik wil er eerst samen over praten wat we moeten doen.’

‘Je hebt gelijk, we moeten voorzichtig zijn’, zei Marziyeh, ‘maar ik wil zo snel mogelijk terug naar het politiebureau om het af te handelen. Dan kan ik de rest van mijn boodschappen doen. Ik schrijf het adres wel op een briefje, dan vind je dat als je thuiskomt.’ Ik kon toen nog niet vermoeden dat Marziyeh in de val zou lopen, en als arrestant weer thuis zou komen. Ons geloof in God stond op het punt om flink beproefd te worden.

Nog maar twee dagen eerder had ik met haar gepraat over Lucas, die op een gevaarlijk moment volgeling van Jezus was geworden en trouw bij de apostel Paulus was gebleven, ook toen die de marteldood stierf. Zouden wij zo trouw en zo sterk kunnen zijn? Samen hadden we bedacht dat we dat inderdaad zouden kunnen. Voor Jezus wilden we overal heengaan – naar Saoedi-Arabië, naar Moskou, of waarheen dan ook waar de stem van de Heer het meest gevaar liep.

Maar zouden we het ook echt kunnen? Zouden we Jezus echt overal volgen waar Hij ons wilde voorgaan, en Hem dienen? In de veiligheid van ons appartement leek het gemakkelijk genoeg om daar zeker van te zijn. Maar nu stonden we onder arrest, en waren we in handen van de politie. Nu zag het er een stuk ernstiger uit. Aan haar gezicht zag ik dat Marziyeh hetzelfde dacht als ik. Aan de buitenkant probeerde ze zich groot te houden, maar vanbinnen waren we doodsbang. Mijn maag – die toch al niet sterk was – keerde zich om, en opeens voelde mijn mond droger aan dan de Dasht-e Lut-woestijn, terwijl tegelijk de adrenaline door mijn lichaam stroomde.

Terwijl ik zo tegen de opkomende paniek vocht, wist ik dat we zwak en niet dapper waren. Zelfs Petrus, die het dichtst bij Jezus stond, had de Heer verloochend toen hij zich bedreigd voelde. Zouden wij Jezus verloochenen om ons eigen hachje te redden? Als wij net als Petrus zouden toegeven, hoe zouden we onszelf dan ooit kunnen vergeven? Ik bad de Heer om kracht. Alleen door zijn kracht zouden we de moed kunnen vinden en stand kunnen houden; die van ons zou zeker tekortschieten. Zonder Christus waren we niets. Mét Hem waren we met zijn kracht en bescherming bekleed.

Met deze gedachten troostte ik mijzelf toen ik een paar uur later samen met Marziyeh meegenomen werd door het drukke gebouw waar zij een paar uur eerder al geweest was. De mannen die ons appartement doorzocht hadden brachten ons een trap op naar een klein kantoortje met kale muren, een groot bureau met een raam erachter, en vier stoelen. Het bureau en de vloer lagen vol met spullen die in beslag genomen bezittingen leken. We gingen zitten, en keken toe hoe ze alles wat ze uit ons appartement hadden meegenomen binnen brachten en bij de rest op het bureau neergooiden.

‘Blijf zitten en hou je stil’, beval een vrouwelijke bewaker ons.

Dat deden we, en toen hoorden we voetstappen in de gang.